

פרשת ראה תשפ"ו

גליון ל"ד

גליון נעימורה ישעיהו

דברי תורה ושיחות מאת נ"ק הגה"צ אב"ד שליט"א

שאו שערים ראשיכם

עיקר מלחמת היצר הוא בשערי השנה שהוא חודש אלול,
יש להשקיע בימים אלו בעבודת ה' ולהבין הרמזים שנשלחים אל האדם כל יום מלמעלה

הראש, ולכן כאשר אנו נמצאים אצל השער של השנה, שהוא הראש והפתח שדרכו נכנסים אל השנה, צריך ליזהר מאוד בכל פעולה ותנועה שעושין בחודש זה, כי הכל יש לו השפעה לכל השנה שנמשך אחר הראש. וכן אפשר לפרש בדרך אחר, כי כל השנה נגרר אחר רישא דיליה - היינו ראש השנה, אמנם ראש השנה גופא נגרר אחר חודש אלול, שהוא השער הגדול לכל השנה.

יתגבר כארי בתחילת השנה

ומובא מהרמח"ל על מה שכתב המחבר בסעיף הראשון 'יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו', כי לשון כזה של התגברות כארי לא מצינו אלא בראשית היום, כי אז צריך להתגבר מאוד, לפי שבתחילת היום תלוי עבודת כל היום.

והנה מהדברים האלו יכולים ללמוד ק"ו על חודש אלול שהוא תחילת השנה ובו תלוי הצלחת כל השנה, כמה צריך להתחדש בעבודת בוראו בחודש זה שהוא השער של שכל השנה, ולהתגבר כארי - אריה שאג מי לא יירא, וכנודע שתיבת ארי"ה ר"ת אלול ראש השנה יום הכפורים ה'ושענא רבה, אלו הימים הנוראים שאנו צריכים להתכונן אליהם בחודש אלול, וכאשר יתגבר האדם כארי, יוכל להכנס כראוי אל הארי"ה.

שאו שערים ראשיכם

ועל זה אמר דוד המע"ה (תהלים כד, ז) שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד. כי מלך הכבוד מבקש מאיתנו 'שאו שערים' - תנשאו ותורמומו את השערים שלכם, הגביהו עצמכם בימים הנעלים הללו בחודש אלול שהם השערים לכל השנה, ואז 'ויבוא מלך הכבוד' בבוא יום ההמלכה בראש השנה שאנו ממליכים בו את מלך הכבוד - יוכל מלך מלכי המלכים לבוא ולשכון בתחתונים ולמלוך על כל רמ"ח אבריו ושש"ה גידיו, ויהא גופינו משכן נאה לשכינה הקדושה, כדכתיב ועשו לי מקדש - ושכנתי בתוכם, בתוך כל אחד ואחד, כמאמר הזוה"ק (תקוני זוהר ו') זכאה הוא מאן דשוי דירה לשכינתא בלביה כלים נאים באברים דיליה.

עוד מצינו בזה רמז נפלא בספר דברי

וימסור החושים בידו ושוב לא יראה העין רק מה שנוגע לעבודתו ית"ש.

עיקר המלחמה נסוב אודות השער

וכן השנה יש לה שער, והוא חודש אלול, שדרכו נכנסים אל השנה, ובו צריך לשים עיקר מגמתו ומאמציו בימים אלו, כי כפי עבודתו בזה החודש כן תהיה עבודתו כל השנה, כי הכל הולך לפי השער, וכפי שמצינו בכל עניני המלחמות כי עיקר המלחמה נסוב אודות השער, אך כאשר מצליחים האויבים לכבוש את השער - נכנסים אל העיר בקול תרועות מלחמה ודגלי נצחון, כי מי שיש לו השער אצל - יש לו את כל העיר בידיו.

וכל דברי הצומות, צום הרביעי וצום העשירי, הוא מחמת שגבר האויב ותבקע החומה, כי בקיעה וסדק בחומה - הרי זה תחילת נצחון האויבים, וכפי שמצינו רבות בתנ"ך כיצד כל עניני המלחמות היו על החומות והשערים שסביב לעיר.

וכן אנו רואים כהיום, שבכל מקום שמתאספין המון עם וצריכים לשמור עליהם שלא יפגעו בהם האויבים, עיקר השמירה הוא בשערים ששם ניצבים שומרים, ומשגיחים בעינא פקחא שלא יקרב איש זר ומשחית, וכאשר השער שמור ובטוח, יש שמירה לכל.

לפתח חטאת רובץ

ועיקר מלחמתו של היצר"ר, הוא למנוע מהאדם לכבוש הפתח, כי יודע שזה עיקר הצלחת האדם ובוזה תלוי כל העתיד שלו, ולכן מכניס את כל כוחותיו בפתח כל דבר, כדכתיב לפתח חטאת רובץ, שהשטן רובץ אצל השערים ומשתדל בכל כוחו למנוע מהאדם לכבוש את הפתח, והיינו פתחי הגוף, וכן פתחי העולם, וביותר פתח כל השנה - שהוא עתה בחודש אלול הבא עלינו לטובה, ולכן החכם עיניו בראשו להשיב מלחמה השערה ולהתאמץ בכל כוחו לכבוש השער ואז ידע כי ניצח את האויב וכל השנה יוכל להיות בידיו.

גופא בתר רישא אזיל

ונודע מה שאמרנו חז"ל (ערובין מא ע"א) גופא בתר רישא אזיל, שכל הגוף נמשך אחר

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם וגו' והקללה אם לא תשמעו וגו' (דברים יא, כו-כח).

כבר עמדו המפרשים בפסוקים אלו לדקדק מהו 'היום', וכי רק היום ניתנו הברכה והקללה, הלא כבר ניתנה תורה מ' שנה קודם לכן.

עוד יש לדקדק מדוע הברכה והקללה תלויים בענין השמיעה, הברכה - אשר תשמעו, והקללה - אם לא תשמעו, הלא העיקר הוא לעשות בפועל, וכדכתיב בתריה 'ושמרתם לעשות' ומדוע העמידה תורה את הברכה והקללה בשמיעה דייקא.

וכן יש לבאר מדוע נסמכה פרשת ראה לשבת מברכים אלול, וכן פרשת שופטים מצויה תמיד בתחילת חודש אלול. וכאשר הקריאה מעוררת הזמן, יש לפרשיות אלו שייכות לחודש אלול, ועל כן צריך לידע איזה הדרכה נמצאת בפרשיות הללו שנוכל ללמוד מהם את הנוגע לימי הרחמים והסליחות.

עולם שנה נפש - יש בהם שערים ודלתות

איתא בספר יצירה כי יש שלוש בחינות: עולם שנה נפש, וסימנך עש"ן, וכל מה שיש בעולם יש בנפש ויש בשנה. והנה כל אחד מ' בחינות אלו יש להם שער ופתח להכנס אליהם, כי העולם יש לו שער הנקרא 'שער השמים' והוא בית המקדש, וכמו שראה יעקב אבינו ע"ה בחלומו, וכמו שדרשו חז"ל (ברכות ל ע"א) תלפיות - תל שכל פיות פונים בו, הרי ששם הוא השער שכל התפילות עולים למעלה דרך שם, כדאיתא מהקדמונים שכל תפילות ישראל עולים דרך בית קדשי הקדשים.

גם הנפש יש לה שערים, וכמו שכתב באגרא דכלה (ריש פרשת שופטים) לפרש הפסוק 'שופטים ושוטרים תתן לך בעל שעריך' על ז' שערים שפתחם הבורא ית' בראש האדם שמהם יוצא ההבל ועשויים להכניס ולהוציא כדמיון השער, דהיינו ב' עינים, ב' אזניים, ב' נקבי החוטם, והפה, שמהם יוצאים ההבלים, תתן לך בכל שער שופט לשפוט בצדק השכל איזה ענין יביט או לא, וכן בשמיעה וריח ודבור, וכן תתן לך שוטר לקנוס באם יעבור על דברי השופט, ואז ירחם הש"י עליו

שמואל, כי תיבות ש'ערים ר'אשיכם ו'הנשאו פ'תחי - ר"ת שופ"ר, ואפשר שלכן תוקעין בשופר בחודש אלול - להורות לנו כי עתה צריך להיות עבודתנו בענין זה של פתיחת השערים שנרמז בשופ"ר.

בעת ההיא לאמר

וככל הדברים האלו, תמצא בספ"ק בני יששכר (מאמרי חודש אלול - מאמר א) שהוסיף בזה רמזים נפלאים, וז"ל: הנה ידוע כפי המקובל מלחמת סיחון ועוג היה באלול, וזהו הנרצה ואתחנן אל י"י בעת ההוא דייקא, אחר מלחמת סיחון ועוג שנכתב לעיל, שהמלחמה הייתה באלול, ובאותו הזמן התחננתי לאמר, לדורות, שאותו הזמן מסוגל לתפלה.

חודש אלול נעשה שער ודלת לדופק בתשובה

והנה ר'איה ש'מיעה המתייחסים לתמוז ואב ראשי תיבותיה אתון ר"ש, והנה בהגיע אח"כ חדש אלול בחינת עשיה כמבואר בספר יצירה, הנה יצורף הע' של ראשי תיבות ע'שיה לתיבת ר"ש הני"ל ומתהווה ש"ע"ר לדופקי בתשובה, ומתהווה ש"ע"ר לדופקי בתשובה, מי שרוצה ליכנס אל הקודש פנימה יבא ויכנס דרך השער ליי"י, וכן ה'ת' ניתוסף לד"ל ומתהווה דל"ת פתוחה לשבים לקבלם בסבר פנים יפות. והנה בחדש הזה מתוספין אתון ע"ת ונקרא עת רצון, וזהו ואתחנן אל י"י בעת ההוא דייקא, לאמר לדורות לדפוק על דלתי הרחמים בעת ההוא, והבן.

קליפות סיחון עוג עמדו בשערי ארץ ישראל ונלחמו עמהם בחודש אלול

והנה לפי"ז אלול הוא דל"ת ושע"ר החייבים במזוזה, וטעם מצות מזוזה לישראל היא לשמירה בפתיחתם לבל תוכל שום קליפה לבוא אל בתיהם פנימה, והנה כתב המגלה עמוקות סיחון" עוג"ג בגימ' יג"ר, מנין השמות הנכתבים על המזוזה לשמירה הדיינו כזו"ו במוכס"ז כזו"ו, וכתבנו במקום אחר הטעם דהנה סיחון עוג היו ב' קליפות גדולות והיו יושבין על הספר של ארץ ישראל לשמור לבל יוכלו ישראל בקדושתם לבוא אל פתחה של ארץ ישראל, על כן אחר כיבוש סיחון ועוג נאמר ויגר מואב וכו' (במדבר כב, ג) [יג"ר דייקא] אמרו סיחון ועוג שהיו שומרין אותנו כו'. עכ"ל"ק.

והמורם מדברי קדשו, שבימים אלו של חודש אלול נצבים הקליפות סיחון ועוג בשערי ארץ ישראל, והזמן הזה מסוגל ללחום עמהם כדרך שנלחם משה רבינו ע"ה וכבש אותם, שיוכל כל איש ישראל להכנס לקדושת ארץ ישראל, וכידוע כי כל מה שיש בעולם - יש גם בנשמה, וכפי שכבר נזכר לעיל כי השטן מניח את כל כוחותיו בכדי למנוע מהאדם להצליח בחודש זה שהוא השער והפתח לכל השנה כולה, וצריך להתגבר מאוד בעבודת בוראו בחודש הזה.

ע"י הדלתות לא שימחת אויבי לי

ובזה יש לפרש מאמר הכתוב (תהלים ל, ב) ארוממך ה' כי דלייתי ולא שימחת אויבי לי, שכאן נתן דוד שבח והודיה להש"ת על שהעמיד אותו בבחי' דלת ושער, ונתן בידו כח וסיוע להצליח לכבוש השערים והדלתות בעבודת ה' בכל חלקי עולם שנה נפש, וכך הצליח להגיע למרום מדריגותיו, ונתקיים בו

המשך הכתוב - 'ולא שימחת אויבי לי' כי מחמת שהיתה ידו על העליונה בשערים ודלתות - לא הצליחו אויביו להכניעו, ונשאר בעבודתו ית"ש.

שופטים ושטרים - ספרי מוסר ויגיעה בפועל

ולכן העיקר מה שצריך לשים אל ליבו בחודש אלול, הוא בענין השערים, להתגבר בחודש זה שהוא השער הגדול לכל השנה, וכן בפרטות - בשערי גופו להתקדש כדבעי, וכפי שמרומז בפסוק 'שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך', כי שופטים רומז על השכל, שיש ללמוד בספרי מוסר ולקיים האמור בהם, ושופטים רומז שהולך לבצע דבר השכל בעשיה ממש, כי את הרע א"א לעקור בשכליות וצריך עבודה ויגיעה בפועל, ועל ידי זה נוכל להכנס בשער הגדול שהוא חודש אלול, ואח"כ לדלת שהוא ימי הסליחות, ואח"כ לפתח עצמו שהוא ראש השנה.

כל יום מקבל האדם רמזים מלמעלה לעוררו בתשובה

ובספ"ק אמרי נועם בפרשתינו (אות ד) כתב כי כל אחד מישראל שולח אליו השי"ת רמזים כל יום ויום, שהם בחי' בכל יום ויום בת קול יוצאת, והם נשלחים אל האדם בכל מיני אופנים, הן כשמגיע אליו צער ועגמת נפש או חלאים וצרות וטרדות רח"ל, והן כשעולה בדעתו היכן אני בעולם ומתעורר לשנות מעשיו, הנה רמזים אלו נשלחים אליו ממרום והוא צריך לתת את דעתו עליהם, ועיקר מה ששופטים את האדם הוא על מה שהתעלם מהם שת ליבו אל כל הרמזים האלו. ועצם הדבר שכל איש ישראל מקבל רמזים אלו מן השמים כל יום ויום, צריך לחזק אותו עד מאוד, כי אפי' בשפל מצבו לא נשכח ולא נזנח ולא נדחה מקרב קהל ישראל, אלא השי"ת רוצה עדיין לעורר אותו ולקרב אותו לשורשו העליונה.

העונש הוא על מה שאין נותנים לב לרמזים

והנה מובא בשערי תשובה (שער ראשון אות ב) שאמרו רבותינו זכרונם לברכה על הענין הזה (קהלת רבה ז, לב): משל לכת של לסטים שחבשם המלך בבית האסורים, וחותרו מחתרת, פרצו ויעברו ונשאר אחד מהם. בא שר בית הסוהר וראה מחתרת חתורה והאיש ההוא עודנו עצור, ויך אותו במטוה. אמר לו: קשה יום - הלא המחתרת חתורה לפניך ואיך לא מהרת המלט על נפשך.

ומכאן רואים כי לפעמים נותנים העונש על מה שלא משים ליבו לשוב בתשובה שלימה, כשהוא רואה לפניו סימנים ורמזים הרבה שמעוררים אותו לשוב בתשובה, והוא נשאר רבוץ במקומו ואינו מבין כלל את הדברים הסובבים אותו, והוא דומה לפתי וכסיל ששר בית הסוהר מכה אותו וצועק עליו: "קשה יום - הלא המחתרת חתורה לפניך ואיך לא מהרת המלט על נפשך".

וזהו הפותח יד בתשובה לקבל פושעים וחטאים. כלומר, אפי' פושעים וחטאים מקבלים אותות ורמזים מלעילא, כי השי"ת מעורר לתשובה גם אלו שירדו לעבר פי פחת, ומחמת כן נבהלה נפשנו מרוב עצבוננו, כי באם המחתרת פתוחה לפנינו, מי הוא איפוא הכסיל והשוטה שיבחר להשאר בשפל מצבו, כי אנו רואים שלא נשכחנו, ומבקשים למעלה את עבודתנו, ומי שאינו מתעורר ע"י כל הרמזים האלו - יבהל

נפשו מרוב עצבוננו - כי הלא המחתרת פתוח לפניו וכיצד אינו ממחר לנוס על נפשו.

אני לדודי ודודי לי

ובמיוחד בחודש אלול, אנו צריכים ליקח חיזוק מכך שאבינו מלכינו עומד מאחורי הפתח, ומצפה לבניו אהוביו שיתקרבו אליו, ורק לאחר שרואה שבניו רוצים לשוב אליו - מתגלה אליהם ומתקרב אליהם, כמאמר הכתוב אני לדודי - ודודי לי, ואשרי מי ששכל בקדקדו ומתחיל להתאמץ כראוי וכנכון בחודש אלול לקיים 'אני לדודי' ואז יתקיים בו בחודש תשרי בימים הנוראים 'דודי לי', שהבחי"ת יתקרב אליו וישרה עליו אור שכינתו ויוכל להרגיש אהבת ה' וקירבת אלוקים בימים הנעלים של ר"ה יוה"כ"פ וסוכות והושע"ר ושמח"ת, וכפי שישקיע בחודש אלול כן יאיר עליו אור שכינתו וירגיש דביקות הבורא ית"ש בחודש תשרי.

ב' דעות כיצד להתקרב אל השי"ת

ומובא בשם הרה"ק מטשארטקוב זי"ע שמצינו שלושה כתובים, כל אחד שונה מחבירו - כתוב אחד אומר: אני לדודי ודודי לי. וכתוב אחד אומר: דודי לי ואני לו. וכתוב השלישי אומר: אני לדודי ועלי תשוקתו.

ומבאר בזה כי יש שתי בחינות בעבודת ה', א' - ששהתחלה היא בהתעוררות דלתתא, שמתעורר מעצמו לעשות חשבון הפש איך עוברים עליו ימיו ושנותיו, יום רודף יום, ושנה רודפת שנה, והיכן הוא בעולם. ומחמת כן מתחיל לשאוף לקרבת אלקים ועושה כמה פעולות והשתדלות להתקרב אל השי"ת בבחי' 'אני לדודי' ועל ידי זה זוכה שהשי"ת מאיר אליו את פניו ומרגיש דביקות אל קונו בבחי' 'ודודי לי', וכך הוא סדר העבודה שהביע השי"ת בעולמו, כדכתיב 'שובה אלי ושובה אליכם', ודרגה זו מיוחדת בפרט בחודש אלול כפי שנרמז בר"ת של אני לדודי ודודי לי - אלו"ל.

אמנם יש לפעמים שאין לאדם שכל להתעורר בעצמו באתערותא דלתתא, אבל הקב"ה חס ומרחם עליו שלא יאבד שנותיו בהבל, ולכן הקב"ה בעצמו - ברוב רחמיו וחסדיו - מעורר אותו באתערותא דלעילא, ולפעמים מביאו לצער יוגון, ועולמו נחשך בעדו, וכמה דרכים למקום לעוררו, הן בעניני בריאות ונחת ושלום בית וחובות וטרדות ופרנסה וכו'.

וידוע כי בימי הרחמים והרצון שולח השי"ת התעוררות מרובה לעוררו בדרך נועם ובדברי ריצוי ולא במקל חובלים ושבת מוסר, ועל זה אנו מבקשים 'השיבנו ה' אליך ונשובה' וזהו הבחי' השנית שבתחילה 'דודי לי' ואח"כ 'ואני לו' שתחילת ההתעוררות היא מצד השי"ת ואח"כ מתעורר האדם.

אבל אין ספק כי הבחי' השנית פחותה ומועטת מהבחי' הראשונה, כי זה ודאי שאסור להמתין עד שיעוררו אותו מלמעלה, ועדיף לו להתעורר מעצמו בבחי' 'אני לדודי ודודי לי' מאשר לעוררו לפעמים ע"י צער ויסורים וחלאים וטרדת הנפש רח"ל בבחי' 'דודי לי ואני לו', ועל זה בא הכתוב השלישי להורות על המעלה של הבחי' הראשונה, כי כאשר מתחיל תחילה בדרך של 'אני לדודי' שמתעורר תחילה מלמעלה, אזי נתקיים בו 'ועלי תשוקתו' - שהקירוב בא מתוך תשוקה ואהבה, ולא ח"ו מתוך יסורים ח"ו, ולכן מטעים לו הקב"ה מנועם ותענוג מצוות ומשפיע לו הארה בעבודת ה' - שכל זה נקרא תשוקת השי"ת -

הילולא דצדיקא

הרה"ק מסאטמאר זי"ע // כ"ז אב תשל"ט

שנים מקרא ואחד תרגום [פרשת בא], ר' פנחס אליעזר הגיש את הקוויטל, אבל מרן לא הפסיק וקרא הלאה בפרשת השבוע, ורבי פנחס אליעזר המתין בצד, וכשהגיע רבינו אל הפסוק "צא אתה וכל העם אשר ברגליך", הרים את קולו ונשא עיניו אל ר' פנחס אליעזר, וחזר ואמר לעומתו, "צא אתה וכל העם אשר ברגליך" בהדגשה מיוחדת. ר' פנחס אליעזר היה סבור שרבינו מצווה עליו לצאת לדרכו, ויקם וילך, וכעבור זמן מה נודע שבאותו רגע ממש יצא הולד ונולד למזוט, ושלוש לאם ולילד.

כשסיפר ר' פנחס אליעזר עובדא זו להגה"צ רבי ישראל יצחק רייזמאן זצ"ל חבר הביד"צ, אמר לו רבי ישראל יצחק: "לך נא ראה ברבינו בחי פרשת בא בפסוק הנזכר, ואז תבין מה היה כאן". [דאיתא שם: ועל כן יוצא מן הכתוב הזה השם הידוע לאשה המקשה ללדת].

***

פעם בא איש אחד לפני רבינו ובקשתו בפיו, היות שרוצה לקנות לעצמו בית ואין לו מעות לזה, ע"כ הלך ללוות מהרבה גמחים, ומבקש גם מרבינו לדבר עם מנהלי הגמ"ח של קהל יטב לב שילוו לו חמש מאות דאלער. אמר לו רבינו, הרי אם לווים צריכין לשלם, ומהיכן יהי' לך לשלם, ע"כ אני נותן לך עכשיו חמש מאות דאלער בנדבה, ולאחר זמן אתן לך עוד כהנה וכהנה, ואת זה אינך צריך לשלם.

***

בימי חוליו של רבינו בסוף ימיו יצא לנופש במקום הבראה, ונכח שם אחד שנחמרו בני מעיו [פארדארבן], והזהירו הרופא שלא יטעם כלום, ובערש"ק נכנס אל רבינו והזכיר עצמו על מיחושיו בבני מעיו, וציווהו רבינו שיצא לחוץ וישאף אויר בריא, ועשה כן, ובתוך כך הגיע שליח מרבינו ובידו דגים וקוגל ע"מ שיאכלם, והרי דג למעיים מקולקלים הוא סם המוות והיפך הרפואה, אך היות שרבינו שלח לו, אכלם עד תום, וכאשר סיים לאכול את הדגים נעלמה מחלתו כלא היה.

***

בעת שרבינו אכל הדגים לביל שב"ק ראו עין בעין כי עבודתו באכילתם גבוהה מאד למעלה מהשגתו, פני קדשו התאדמו והתחוויר, והיו משתנים לכמה גוונים, ועשה תנועות שונות בידו, והיה ממשמש ומסדר הדגים לכאן ולכאן. פ"א כשישב על שולחנו הטהור, שאלו הגה"צ אבד"ק ריסקאווא זצ"ל אם אין בזה משום בורר, דכידוע מספח"ק שבעת האכילה עוסקין בבירורי הניצוצות הק', והשיב לו רבינו בדרך צחות: "האם גם בשבת מע"כ מתעסק בבוררות" - כידוע שהוא ה' דיינא רבא ונחית לעומקא דדינא]. בהזדמנות אחרת ענה רבינו על שאלה זו בדרך מליצה: "ניצוצות אין בהם ממש".

***

כ"ק אדמו"ר מפשעווארסק זצ"ל אמר פעם ביומא דהילולא של רבינו בזה"ל: "דער קידוש און ה' מלך (בשלוש סעודות) האט געריסן ביים הארץ".

***

קודם פטירתו של הגה"צ מוואדקערט זצ"ל כשהי' מונח על ערש דוי, נכנס אחיו הגה"צ מלאנדסבערג זצ"ל לרבינו והפציר בו שיפעול רפו"ש לאחיו, ולא ענה לו רבינו ע"ז כלום, רק סיפר לו מעשה שבדידי' הוי, שקודם חתונתו לא הי' לו עדיין תפילין דר"ת, ושאל פע"א את אביו הרה"ק הקדושת יו"ט זי"ע מה יהי' עם תפילין דר"ת, ענה לו "וועטט שוין האבן", ולאחר זמן בראותו שזמן החתונה ממשמש ובא ועדיין לא רכש לו אביו תפילין דר"ת, ביקש מש"ב הגה"צ מלאפוש זצ"ל שיכנס לאביו וישאל אותו אודות התפילין, וכן עשה, וכאשר שמע הקדושי"ט שאלתו, אמר לו, "ער וועט האבן מיינע", ונתכוון שיסתלק בקרב הימים לחיי העולם הבא. אמר לו הגה"צ מלאפוש "פארוואס זאל דער פעטער זאגען אזוי", שהי' רוצה לדבר על לבו שלא יאמר כדברים האלה שכבר הגיע זמן פטירתו מן העוה"ז. אמר לו הקדושי"ט: איתא בספרים דשלושים יום קודם פטירת האדם נסתלק ממנו הצלם אלקים, "און דער צלם איז שוין נישטא". ואכן לימים ספורים נפטר הגה"צ מוואדקערט זצ"ל.

בפעם הראשונה שהי' רבינו אצל הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע בשנה הראשונה לחתונתו, כיבד אותו הרה"ק מבעלזא להתפלל תפילת שחרית לפני התיבה, ואמר לו רבינו שאצלם נהוג להתחיל מ"עד הנה" באמצע נשמת, ואמר לו הרה"ק שמסכים שיעשה כמנהגו, וכן הי' שרבינו התחיל מ"עד הנה". בשעת תפילת הלחש גמר הרה"ק מבעלזא את תפלתו קודם רבינו, והגביה ידיו הק' ממעל לרבינו, בכדי להגן עליו שלא יצערו אותו החסידים על שלא גמר קודם הרה"ק מבעלזא, והרה"ק מבעלזא צריך כעת להמתין על תפילת אברך צעיר לימים.

***

מספר הרה"ח ר' מאיר קליערס: בעת שהי' רבינו בארץ ישראל בשנת תרצ"ב, כאשר ראה אותו אבי הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל אבד"ק טבריא, אמר אז על רבינו שהוא נראה כמו תינוק שלא טעם חטא מימיו. טרם שנסע רבינו מארץ ישראל רצה אבי זצ"ל לראות את פני קדשו עוד פעם, ולפתע ראיתי איך שנעצר רכב אחד סמוך לביתו של הרה"צ ר' יואל אשכנזי זצ"ל, וניגשת לראות מי הוא, כי הי' אז מילתא דלא שכיחא, ולשמחתי ראיתי שרבינו יושב בתוך הרכב. הלכתי לאבי וסיפרתי לו, ואבי ניגש אליו במהירות, כפף את עצמו לתוך הרכב ונתן שלום לרבינו, ואמר לו: "מנין ידעתם שרציתי לראותכם", ענה רבינו: "איך האב טאקע נישט געוואוסט, אלא שבתי שכחה כאן איזה חפץ, וחזרנו לכאן עוד הפעם".

***

פעם בא הרה"ק ר' מאטיל סלאנימער זצ"ל לרבינו, שאל אותו רבינו: "מה אתם רוצים?", אמר רבי מאטיל: "הנני רוצה לשבת ולהביט באור פניכם", אמר לו רבינו: "נא, קוקט". ומעולם לא ראה אותו ולא הכיר אותו, רק כיון שראה מאור פניו הק'.

***

כשהגיע רבינו לארה"ק בשנת תשי"ב חלקו לו כבוד מלכים, ודיברו בבית החזון איש זצ"ל אודות הכבוד הגדול שהי' לרבינו, אמר אז החזון איש: כשכבשו הציונים שר"י את ארץ ישראל, "איז די וועלט שטיין געבליבן אויף א ווילע", והרב מסאטמאר הי' היחידי בעולם שלחם עבור כבוד שמים, ע"כ מגיע לו כנגד זה כבוד מלכים.

***

פעם אחת אירע לביל שב"ק אצל שלחנו הטהור של רבינו עוד בשנת כהונתו ברבנות אורשויווא, שלאחר שקידש על היין, טרם נטל ידיו לסעודה, גילה את המפה והסתכל על החלות, ושוב כיסה אותם, ודיבר עם החסידים. כך חזר על עצמו הדבר כמה פעמים, והיה לפליאה בעיניהם היאך עושה הפסק גדול כ"כ שלא כדרכו, ולבסוף הגיע שליח מאת הרבנית ששכחה להפריש חלה.

***

כשרבינו הגיע לארץ ישראל בשנת תש"ה הי' אז שנת השמיטה, והמשב"ק דאז הרה"ח ר' שלמה זלמן פעדער הביא לרבינו בכל שבוע תפוחי אדמה מערבי אחד שהי' דר בעיר יפו. פע"א הביא שק עם תפוחי אדמה ובישלו ממנו רוטב לרבינו, וכאשר הגישו הקערה לפני רבינו עירב את התבשיל עם הכף, ואח"כ דחפו מלפניו. בני הבית סברו שאין זה אלא מקרה, ולמחרת הגישו שוב רוטב מתפוחי אדמה אלו, ושוב עשה רבינו כמעשהו בראשונה, ובני הבית תמחו על זה. נסע ר' שלמה זלמן הנ"ל להערבי ושאל אותו איזה תפוחי אדמה מכר לו, ואמר לו הערבי, אומר לך האמת, היות שאתה הזמנת אצלי מקודם שק עם תפוחי אדמה, והי' בדעתי שיש לי די לתת לך, וכאשר נוכחתי שאין לי, הלכתי וקניתי מ"תנובה" (שלא שמרו קדושת שביעית רח"ל). או אז הבינו למפרע למה לא רצה רבינו לאכול מתפוחי אדמה אלו, כי היו פירות שמיטה שנעשה עמם מסחר.

***

הרה"ח ר' פנחס אליעזר הכהן פקשר נכנס פעם אל רבינו כדי להזכיר אשה אחת ממשפחתו שהיתה מקשה לילד, והרופאים היו מודאגים ממצבה. באותה שעה ישב רבינו והעביר הסדרה

שמשותק ליתן לאדם רב טובות וקירוב כי מדרך הטוב להטיב.

לכן אנו מתפללים בימים אלו בקשות של קירוב, להראות שאנו חפצים ואנו מוכנים להתקרב לה' - 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו'.

וכל זה מרומז בדברי הכתוב (תהלים ק, ג) ולא אנחנו עמו, כתיב 'ולא אנחנו' וקרי 'ולו אנחנו', והנה אותיות 'לא לו' הם 'אלול', להורות כי אע"פ שבכל השנה היינו בבחי' ולא אנחנו, שלא היינו שייכים אל השי"ת כראוי, אך בחודש אלול אפשר לשנות את מעשינו ולהיות בבחי' 'ולו אנחנו' שכולנו נהיה שייכים רק אליו ית"ש לבדו.

הברכה והקללה - תלויים בשמיעת והבנת הרמזים

ובזה יתפרש היטב המקראות שלפנינו, ראה אנכי נותן לפניכם היום, היום דייקא,

עפ"י מה שנזכר לעיל מש"כ באמרי נועם כי בכל יום ויום בת קול יוצאת, וזו הבת קול הם הרהורי תשובה ואותות ורמזים שהאדם מקבל כל יום ויום מאת אבינו שבשמים לעוררו בתשובה, ומשה רבינו ע"ה עומד ומזהיר את ישראל 'ראה אנכי נותן לפניכם היום' שכל יום ויום יורדים לפניכם אותות ורמזים מלעילא וצריך לתת לב עליהם, ובה תלוי כל הברכה והקללה.

וזהו 'את הברכה אשר תשמעון', כלומר עיקר הברכה הוא באם תשמעון אל הרמזים הנשלחים אליכם ממרומים שאז תזכו לכל הברכות האמורות בתורה ותוכלו לשוב אל ה' בכל עת. אמנם 'והקללה אם לא תשמעון' כלומר אם לא תשמעון אל כל הרמזים האלו - אין לך קללה גדולה מזו, להסיר אזנו מלקבל תוכחת השי"ת, ולחיות בהסתר גדול עד מאוד.

בימים אלו מחפש השי"ת אחרינו מאחורי המסך המבדיל שנגרם ע"י חטאתינו

ויהי רצון שנזכה לנצל את הימים הנעלים של חודש אלול, שאז עומד הקב"ה אחר כתלנו, משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים - אולי יפנה אחד מבניו האהובים לחפש אחריו ולבדוק היכן מסתתר אביו, וכאשר האב מחפש אחר בנו, וכי יוכל הבן לישב בשלוה לנוח ולשקוט בעוד אביו מחפש אחריו.

וכאשר נקיים את 'הברכה אשר תשמעון' לשים לב ולהתעורר לכל האותות והרמזים אשר השי"ת שולח אל כל אחד מאיתנו כל יום ויום לעורר ליבנו שלא נשקע בדברי הבל, יתקיים בנו ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה, שנזכה לכל הברכות ולכל הטוב, וכפי שנרמז בתיבת היום שהוא ר"ת ה'סר ממני יגון ו'אנחה, ונזכה להכתב בספרן של צדיקים בכתביה וחתומה טובה, ולזכות לשנה מלאה כל טוב ברוחניות ובגשמיות, עדי נזכה לביאת משיח צדקינו בב"א.

חֲנֻךְ לַנֶּעַר עַל פִּי דַרְכּוֹ // ח

הנגלות לנו ולבנינו // לגלות התלהבות כלפי חוץ בכדי שיראו בניו

אלו המה חקוקים בבניו לדורות. וכאשר רואה באביו איך דיבורו בינו לבין ב"ב הוא בנחת, מה המה התגובות להמאורעות שמתרחשות בבית, ומכל שכן כאשר רואה פעם איזה מדריגה בהנהגתו, הרי זה משאיר רושם עז על בניו. ולא כן כאשר הוא רואה שיש זלזול באופני דיבוריו, והוא ניכר בכוסו בכיסו ובכעסו, א"כ מהיכן ירק זה חי, הלא גם בניו יעשו כמותו, ועוד יותר ממה שראו.

ויתכן שיש לפעמים להאדם עצמו איזה היתר ולימוד זכות על הנהגתו, אבל יש לו לזכור כי הנסתרות לה' אלוקינו, יתכן שהשי"ת יודע סתרי לבבו כי במצבו אין עליו אשם על מעשהו, אבל הנגלות לנו ולבנינו עד עולם, הבנים אינם יודעים חשבונות, המה רואים המעשים הנגלים של האבות, ומזה הם מתלמדים. יתכן שהאב יש לו סיבה שמתפלל במהירות או באיחור, אבל מה יוכל בנו לספר אחר כך מתפלתו. ומכל שכן כאשר יודעים באמת שאין לו סיבה להתירו, מה יוכל בנו לספר מתפלותיו של אביו.

ומובא בשם החפץ חיים כי מעשה אבות סימן לבנים, ועל האב החובה לדקדק במצוות ביתרונן הכשר ולבלי לנטות ימין ושמאל אפילו כמלא נימא. כי אם יוותר האב על איזו מצוה קלה ילמוד הבן לוותר על מצוה יותר חמורה, ואם האב יוותר על מצוה חמורה אז עלול הבן לסור מדרך התורה לגמרי.

ונתבונן להיפוך, אם היה בנו רואה כי אביו השליך מביתו כלי טמא שאינו מאושר, וביער הנגע מן הבית, ושומע מאביו שזהו כלי משחית ואין להחזיקו בביתו, ואין ליכנס לבית חברו שיש לו כלי זה, כמה היה משפיע על בני ביתו, שגם ברבות הימים כאשר יהיה לו נסיון בדבר, הוא יזכור כי אבא הרעיש על זה ואין יכניסו לביתו, וכאשר יתראה לו דמות דיוקנו של אביו יצילנו מרדת באר שחת

האב הוא הסמל והדוגמא בביתו

ודבר זה צריך להיות נגד עינינו תמיד, כי האב והאם המה הסמל לבניהם, המלמד הוא סמל לתלמידיו, והרב הוא הסמל לבני קהילתו, וכל יחיד ויחיד הוא הסמל לבני חבורתו. ואלמלי היה יודע זאת באמת ובתמים, היה חושב פעמיים על כל צעד שהוא עושה, מה ילמוד ממנו בנו, ואיך ישפיע זאת על הדור שלאחריו, בניו ובני בניו.

וכמה וכמה דוגמאות יש לכך, שצריך האדם לזהר מאוד על מעשיו, כי בניו לומדים ממנו כל פרט ופרט, ואילו היה יודע איך כל תנועה שלו יש לה השפעה על המשך הדורות היה נמנע מלעשות דברים רבים. ומידה טובה מרובה, שהיה נזהר לקיים יותר דברים באופן גלוי לעיני בניו למען ילמדו ממנו הדרך בה ישכון אור.

כשהאב מתעסק בפרנסתו באמונה מתנהג כך גם בנו

כאשר האב מתנהג במשא ומתנו באמונה, והבן רואה את אביו שעמל קשה על פרנסתו - ובלבד שיהא על דרכי התורה, והוא מתרחק מן הגזל ואונאה ושקר ודרכי רמיה, הרי זה עומד נגד עיניו כל כל ימי חייו. וגם אם לא יגיע למדריגת אביו להיות ממש כמותו, מכל מקום ישאר עליו רושם מזה עד עולם, לעשות על כל פנים במקצת מדרכיו הנעימים. אבל אם רואה אצל האב שנהרג על שוה פרוטה, ולפעמים עושה עבור זה דברים שאינם ראויים, הרי הבן יתגלגל כבר לסדר מלכתחילה פרנסתו על דרכים אלו, ותוצאותיו מי ישרנו.

הבן לומד מהנהגת האב בביתו

ומכל שכן הנהגת האדם בביתו במדותיו, פרטים

יו"ל ע"י מוסדות האר"י שבחבורה ללימוד תורת הנגלה והנסתר בארה"ק // רחוב ר' יהושע 7 - בית שמש

טלפון: 025600080 // אימייל: A6639095@gmail.com